

Fiskeridirektoratet og Mattilsynet

Postboks 185

5804 Bergen

Deres referanse 23/15848

(Sendes elektronisk)

Bergen, 16. mars 2026

Høringsinnspill – forslag til ny styringsforskrift for akvakultur

Vi viser til forslag til ny forskrift om styring av akvakultur. I dette innspillet mener vi at det er behov for å fastsette *tydeligere krav til samarbeid på områdenivå*, for å håndtere felles utfordringer, som smittsomme sykdommer og lakselus.

Produksjon av akvakultur i åpne systemer innebærer at biologisk risiko knyttet til smittsomme sykdommer og lakselus i stor grad deles mellom anlegg i samme område. Tiltak som gjennomføres ved ett anlegg kan derfor påvirke smittepress og risiko for andre aktører. Dette kan skape *kollektive handlingsproblemer* der beslutninger som er rasjonelle for den enkelte aktør ikke nødvendigvis gir det beste resultatet for området som helhet.

Et rammeverk som legger til rette for samarbeid og koordinering mellom aktører kan derfor være en viktig forutsetning for effektiv håndtering av felles biologisk risiko.

Forslaget til ny styringsforskrift representerer etter vårt syn et viktig og positivt steg i retning av et mer funksjonsbasert og prinsippbasert regelverk, med vekt på helhetlig styring og risikobaserte vurderinger (§ 2-1 og § 2-2). En slik tilnærming er godt egnet til å håndtere komplekse utfordringer i havbruksnæringen. Samtidig mener vi at forskriften i for liten grad tydeliggjør behovet for samarbeid også mellom lokaliteter og virksomheter, selv der aktørene gjensidig påvirker hverandres risikobilde.

For å begrunne dette nærmere vil vi først vise at områdebasert og koordinert risikohåndtering er nødvendig for å ivareta *grunnleggende hensyn i akvakulturloven* (punkt 1). Deretter viser vi hvordan gjeldende regelverk på flere områder bygger på og til dels forutsetter et felles ansvar og krav til samarbeid mellom aktører (punkt 2). Videre viser vi til petroleumsregelverket som et eksempel på hvordan slike samarbeidskrav kan forankres tydeligere (punkt 3). På denne bakgrunn redegjør vi for hvorfor styringsforskriften bør presisere samarbeid som et bærende prinsipp (punkt 4), før vi avslutter med et konkret forslag til endring (punkt 5).

1. Formålet i akvakulturloven – balansen mellom vekst og miljø

I akvakulturloven¹ § 1 heter det at:

«Loven skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en bærekraftig utvikling, og bidra til verdiskaping på kysten».

Dette innebærer at hensynet til både vekst og næringsutvikling og miljø og bærekraft er grunnleggende.

Videre følger det av akvakulturloven § 10:

«Akvakultur skal etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte.»

Disse bestemmelsene forutsetter at påvirkning på miljøet – herunder smittespredning mellom lokaliteter – må vurderes i et helhetlig og områdebasert perspektiv, ikke kun på enkeltanleggsnivå. Kravet om at naturpåvirkninger skal vurderes samlet, finnes også i naturmangfoldloven² og internasjonalt regelverk³. Det er utvilsomt behov for mer effektive tiltak for å nå målene både i produksjonsområdeforskriften, Kvalitetsnormen for villaks og vannforskriften, og det er viktig med et helhetlig blikk for hvordan miljøutfordringer kan løses.⁴ Trafikklys/kvoter, offentlig arealstyring og sonestruktur er viktige virkemidler, men kan ikke alene sikre miljømålene. For å realisere både bærekraft og vekst er det nødvendig med samspill og koordinering mellom aktører, særlig der virksomheter påvirker hverandres risikobilde. Et sentralt prinsipp kommer til uttrykk i forurensningslovens⁵ § 42 der det fremgår at:

«Forurensningsmyndigheten kan pålegge de som driver virksomhet som kan medføre akutt forurensning å samarbeide om beredskapen. Slike pålegg kan omfatte plikt til å utarbeide felles beredskapsplan etter § 41 og å holde beredskapsutstyr i fellesskap.»

Selv om smittsomme sykdommer og lakselus ikke formelt defineres som «forurensning», er dette påvirkningsfaktorer som må håndteres både enkeltvis og kollektivt. I fremtiden

¹ Lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven)

² Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

³ Se m.a. Direktiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av en ramme for fellesskapets vannpolitikk (vannrammedirektivet); direktiv 2011/92/EU av 13. desember 2011 om vurdering av visse offentlige og private prosjekters miljøvirkninger (EIA-direktivet), endret ved direktiv 2014/52/EU.

⁴ Forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften); forskrift 20. september 2013 nr. 1109 om kvalitetsnorm for ville bestander av atlantisk laks (*Salmo salar*); forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften)

⁵ Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

blir det særlig viktig at offentligrettslige og privatrettslige virkemidler virker sammen for å sikre både små og store aktører i havbruksforvaltningen.⁶

2. Samarbeidskrav i akvakulturregelverket

a) Matloven.⁷

Matloven tydeliggjør at ansvaret for å *forebygge, begrense og bekjempe smittsomme sykdommer* gjelder *alle*:

§ 19 – Dyrehelse:

«Enhver skal utvise nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av smittsom dyresykdom.»

b) Akvakulturdriftsforskriften⁸ – krav til felles planer og koordinering

Akvakulturdriftsforskriften omfatter drift av akvakulturanlegg og stiller krav som i enkelte tilfeller innebærer *samordning* mellom flere virksomheter i samme område:

§ 40 – Driftsplan og brakklegging:

«Det skal til enhver tid foreligge en driftsplan for akvakulturanlegg i sjø... Ved samdrift skal det foreligge felles driftsplan.»

Ved samdrift må det altså utarbeides felles planer for slikt som utsett, drift, flytting og brakklegging. Bestemmelsen viser at myndighetene allerede krever koordinering mellom aktører når det foreligger felles aktivitet eller samdrift, og at planlegging og gjennomføring må være felles.

§ 7 – Beredskapsplan:

Forskriften krever at driftsansvarlig har beredskapsplan:

«Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert beredskapsplan. Ved samdrift skal det foreligge en felles beredskapsplan.»

Bestemmelser krever at virksomheter som opererer sammen, også må ha felles planer for håndtering av hendelser og risiko, ikke bare individuelle planer. Beredskapsplaner

⁶ Stortinget, i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 24 (2024–2025) «Fremtidens havbruk – Bærekraftig vekst og mat til verden» og Innst. 525 S (2024–2025), fattet følgende anmodningsvedtak 12. juni 2025: Vedtak nr. 1048 – «Stortinget ber regjeringen sikre at et nytt reguleringssystem for akvakulturnæringen legger til rette for rammevilkår som også ivaretar små og mellomstore aktører, og at det er strukturnøytralt.»

⁷ Lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)

⁸ Forskrift 17. juni 2009 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg. (akvakulturdriftsforskriften)

omhandler håndtering av rømming, smitte og andre risikoer som går på tvers av lokaliteter, og en felles plan legger til rette for samarbeid og koordinert innsats.

§ 38 – Melding ved rømming:

Akvakulturdriftsforskriften § 38 stiller krav om melding ved rømming, og denne bestemmelsen er knyttet til at rømming kan påvirke nabovirksomheter. Selv om selve paragrafteksten ikke eksplisitt nevner samarbeid mellom virksomheter, understøtter kravene i praksis et koordinert reaksjonsmønster ved hendelser som påvirker flere lokaliteter.

c) Lakselusforskriften⁹ – krav til samordnet planlegging og tiltak

Den gjeldende forskrift om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg regulerer hvordan lakselus skal overvåkes og bekjempes. Selv om forskriften i stor grad styrer tekniske krav til telling og behandling, inneholder den krav til samordning mellom aktører:

§ 4 – Plan for forebygging og bekjempelse av lakselus:

«Akvakulturanleggene skal ha en plan for effektiv kontroll og bekjempelse av lakselus. Planen skal være samordnet med andre akvakulturanlegg innenfor et nærmere bestemt geografisk område. Omfanget på det geografiske området skal bestemmes ut fra hydrografiske forhold og plasseringen av akvakulturanlegg, slik at området er egnet for å få til en effektiv kontroll og bekjempelse.»

Bestemmelsen er en tydelig hjemmel for krav om samarbeid mellom aktører, og at tiltak mot lakselus må håndteres i fellesskap mellom lokale virksomheter der det er nødvendig for å nå formålet.

§ 5 – Samordnet avlusning:

«Dersom planen etter § 4 ikke anses tilstrekkelig til å oppfylle forskriftens formål, kan Mattilsynet fastsette forskrift om sone for å sikre gjennomføring av nødvendige tiltak.»

Dette betyr at tidspunkt og gjennomføring av avlusning kan koordineres mellom aktører for å oppnå bedre effekt enn hver aktør for seg.

§ 10 – Rapportering og informasjonsinnhenting

Forskriften stiller også krav til ukentlig rapportering av data om lakselus, som er grunnlag for samarbeid og områdestyring.

§ 11 – Tilsyn og vedtak:

⁹ Forskrift 5. desember 2012 nr. 1140 om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg (luseforskriften)

«Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak, jf. matloven § 19 og § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelsene ... Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i medhold av matloven § 24–§ 26.»

I henhold til disse reglene kan Mattilsynet kreve tiltak som gjelder samtlige anlegg i et område, og vedtakene kan innrettes slik at økt effekt forutsetter koordinert handling fra flere aktører. I praksis har Mattilsynet brukt denne myndigheten til å etablere soneforskrifter for lakselus som gjelder mange aktører samlet og som krever at tiltak følges samtidig på tvers av lokaliteter.¹⁰

d) Forskrift om særskilte krav i laksevassdrag og laksefjorder¹¹

I tillegg til den allmenne lakselusforskriften finnes det regionale forskrifter som gir myndighetene hjemmel til å stille krav om samordnet tiltak i sårbare områder, som for eksempel forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. I medhold av § 15 i denne forskriften har Mattilsynet myndighet til bl.a. å stille krav om «samordnet avlusning i et nærmere angitt tidsrom» og «samordnet utsett og brakklegging som en del av tiltakene mot lakselus».

e). Forskrift om transport av akvakulturdyr¹² – koordinering gjennom transportregler

Endelig vil vi nevne forskrift om transport av akvakulturdyr som stiller krav om at transport skal skje på en måte som ivaretar dyrehelse og smittebegrensning, og der koordinering mellom aktører er nødvendig for å unngå spredning av lus og sykdom ved overføring av fisk eller utstyr.

I likhet med andre regler nevnt ovenfor gir denne bestemmelsen et eksempel på at lovgiver har åpnet for aktive og koordinerte styrte tiltak på områdenivå, og ikke bare hver enkelt virksomhet isolert.

f). Andre sentrale normer som understøtter prinsipp om samarbeid og informasjonsdeling

Produksjonsområdeforskriften¹³

Trafikklyssystemet bygger på en eksplisitt forutsetning om at miljøpåvirkning og smitte skjer på områdenivå, og at regulering derfor må ta hensyn til flere aktører samlet, ikke isolert.

¹⁰ https://www.kyst.no/arkiv/soneforskrifta-er-fastsatt/647592?utm_source=chatgpt.com

¹¹ Forskrift 22 juni 2009 nr. 961 om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og laksefjorder,

¹² Forskrift 17. juni 2008 nr. 820 om transport av akvakulturdyr (transportforskriften)

¹³ Forskrift 16 januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften),

Prinsipper om åpenhet¹⁴

Sist, men ikke minst, vil vi nevne at nye regler i åpenhetsloven § 4 bygger på en tydelig forventning om større grad av samarbeid mellom private aktører for å redusere negativ påvirkning på «grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold», men slik at krav til aktsomhetsvurderinger, tiltak og offentlig rapportering som gjelder det fysiske miljøet i dag først og fremst må forankres i EUs nye aktsomhetsdirektiv (Corporate Sustainability Due Diligence Directive).¹⁵ Selv om åpenhetsloven pr i dag ikke stiller noen selvstendig - eller uttrykkelig - plikt til å dele informasjon om miljøforhold, vil OECDs retningslinjer skape en forventning om større åpenhet også om aktivitet som kan påvirke det fysiske miljøet, noe som vil bli stadig viktigere i tiden fremover. Vi vil vise til evalueringen av åpenhetsrapporten der det peket på et behov å tydeliggjøre felles ansvar for miljø også i åpenhetsloven.¹⁶ Se evalueringsrapporten (2025) s. 6.

«Formålet med evalueringen er blant annet å vurdere ... om lovens saklige virkeområde skal utvides til å gjelde miljøpåvirkning og eventuelt andre områder som omfattes av OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv.»

Kort oppsummering – hva dette betyr for forventninger om samarbeid i havbruksnæringen?

Disse bestemmelsene viser at store deler av regelverket allerede krever samordning og felles planlegging når havbruksvirksomheter opererer sammen, og bygger på en forståelse av at risiko som lakselus og smitte skjer på områdenivå og derfor må håndteres samlet.

Lovverket har også flere hjemler for at Mattilsynet kan stille krav som er rettet mot flere aktører samlet, fordi dette er effektivt og nødvendig for å løse problemet som har oppstått.

Det som pr. i dag mangler er en *tydeligere allmenn forankring* av forventninger om kollektivt ansvar for lakselus, smittsomme sykdommer og miljøforhold ellers mellom aktører innenfor havbruk.

¹⁴ Lov av 18. juni 2021 nr. 99 om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

¹⁵ Directive (EU) 2024/1760 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on corporate sustainability due diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 and Regulation (EU) 2023/2859. EUs aktsomhetsdirektiv (Directive (EU) 2024/1760 on Corporate Sustainability Due Diligence – CSDDD) Formelt vedtatt gjennom avstemning i EUs ministermøte 24. mai 2024.

¹⁶https://www.regjeringen.no/contentassets/a0eea5a46a4542c690baf9c2bd3446a8/no/pdfs/evalueringssrapport_aopenhetsloven.pdf.

3. Sammenligning med petroleum – tydeligere rettslig forankring av samarbeid

I petroleumsvirksomheten er samarbeid mellom aktører et eksplisitt og gjennomgående krav i petroleumsløven¹⁷ og omkringliggende regelverk¹⁸. Regelverket bygger på at risiko er felles og gjensidig, og må håndteres deretter.

Beredskapssamarbeid er lovregulert gjennom petroleumsløven § 9-2, der det heter at:

§ 9-2. Beredskap

*Rettighetshaver og andre som deltar i petroleumsvirksomheten skal til enhver tid opprettholde effektiv beredskap med sikte på å møte fare- og ulykkessituasjoner som kan medføre tap av menneskeliv eller personskade, forurensning eller stor materiell skade. Rettighetshaver plikter å påse at nødvendige tiltak iverksettes for å hindre eller minske skadevirkninger, herunder det som er nødvendig for så langt som mulig å føre miljøet tilbake til tilstanden før uhellet skjedde. Departementet kan gi regler om slik beredskap og slike tiltak, **herunder påby beredskapssamarbeid mellom flere rettighetshavere.***

I praksis organiseres operatørsamarbeid for oljevernberedskap gjennom NOFO (Norsk Oljevernforening For Operatørselskap), som sørger for koordinering og ressursdeling ved oljeutslipp.

Sammenligningen viser at det er både praktisk mulig og viktig å tydeliggjøre et tilsvarende krav til samarbeid mellom aktører og selskap også i akvakulturnæringen. Det er også her behov for å utvikle nye privatrettslige organiseringsformer som kan være med å sikre en optimal utnytting, samtidig som dette kan sikre bærekraftig forvaltning av allmenningen, slik at vannkvalitet og ressursgrunnet blir ivaretatt også for fremtidige generasjoner.¹⁹ Selv om akvakulturnæringen er sammensatt av både små og store aktører, og må finne tilpassende – og funksjonsbasert samarbeid – hinder dette ikke at ei prinsipp om kollektivt ansvar og forventninger om samarbeid som nøkkel til løsning artikuleres som en tydelig forventning i styringsforskriften.

¹⁷ Lov om petroleumsvirksomhet (petroleumsløven) av 29. november 1996 nr. 72.

¹⁸ Se også forskrift 12 februar 2010 nr. 158, § 21, om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften). Tilsvarende krav finnes også i forskrift 15 oktober 2025 nr. 2050 om sikkerhet og arbeidsmiljø ved mineralvirksomhet til havs (havbunnsmineralsikkerhetsforskriften).

¹⁹ Lignede analogier kan også trekkes til reindrift og reindriften av 15. juni 2007 nr. 40, som bygger på grunnleggende forventninger om organisering i siida, slik det følger av reindriften § 10, hvor flere reineiere koordinerer bruk av beite og håndtering av rein.

4. Behov for tydeligere forankring i styringsforskriften

Forslaget til styringsforskrift legger opp til et helhetlig og risikobasert styringssystem, men er fortsatt i hovedsak rettet mot den enkelte virksomhet.

De viktigste driverne for dødelighet, redusert helse og velferd i sjøfasen er smittsomme sykdommer og lakselus. I åpne produksjonssystemer innebærer dette at biologisk risiko ikke er avgrenset til det enkelte anlegg. Dette betyr at beslutninger om sykdomshåndtering ved ett anlegg kan påvirke smittepress og risiko for andre anlegg i samme område²⁰.

Dette, i tillegg til forskjeller i økonomisk og logistisk evne til å håndtere risiko, samt ulik oppfatning av risiko, kan føre til det som i samfunnsvitenskapelig litteratur omtales som kollektive handlingsproblemer²¹. Dette beskriver situasjoner der alle aktører samlet sett ville hatt fordel av samarbeid, men der samarbeid likevel uteblir fordi den enkelte aktør står overfor andre insentiver enn det som er optimalt for området som helhet.

I slike situasjoner kan det oppstå det som ofte betegnes som gratispassasjerproblemer, der enkelte aktører kan ha insentiver til å dra nytte av tiltak som andre aktører gjennomfører uten selv å bidra tilsvarende. I ytterste konsekvens kan dette føre til en utvikling der tiltak for å redusere smitterisiko blir underinvestert på tvers av aktører, til tross for at slike tiltak samlet sett ville vært samfunnsøkonomisk lønnsomme. Slike dynamikker omtales ofte som en form for «allmenningens tragedie»²², der en delt biologisk risiko ikke håndteres optimalt fordi beslutninger tas på individnivå.

Et eksempel er utslakting som tiltak for å kontrollere smittsomme sykdommer som pankreassykdom (PD). PD er en svært smittsom sykdom hvor det er påvist at hurtig utslakting kan redusere sannsynligheten for smitte til omliggende anlegg betraktelig. Samtidig som tiltaket kan ha en vesentlig smittereduserende effekt for området, kan det innebære betydelige kostnader for enkeltaktører. Den kostnaden kan minimeres ved å avvente utslakting for å øke biomasseveksten, og dermed også minimere inntektstapet. For det smittede anlegget kan dermed foreligge en kortsiktig økonomisk gevinst ved å utsette utslakting, mens det for regionen som helhet vil være økonomisk fordelaktig at utslakting skjer så raskt som mulig.

Tilsvarende mekanismer kan oppstå knyttet til forebyggende tiltak, som vaksinerings eller andre biosikkerhetstiltak. For den enkelte aktør kan kostnaden ved slike tiltak fremstå som høy i forhold til den opplevde risikoen for sykdomsutbrudd. Samtidig kan en relativt

²⁰ Pettersen, J. M., Osmundsen, T., Aunsmo, A., Mardones, F. O., & Rich, K. M. (2015). Controlling emerging infectious diseases in salmon aquaculture. *Rev Sci Tech*, 34(3), 923–938.

<https://doi.org/10.20506/rst.34.3.2406>

²¹ Osmundsen, T. C., Almklov, P., & Tveterås, R. (2017). Fish farmers and regulators coping with the wickedness of aquaculture. *Aquaculture Economics & Management*, 21(1), 163–183.

<https://doi.org/10.1080/13657305.2017.1262476>

²² Hardin, G. (1968) *The Tragedy of the Commons*. *Science*, 162(3859), 1243–1248.

mindre investering gjort av alle, sørge for en felles høy grad av biosikkerhet og dermed reduksjon av den samlede sykdomsrisikoen for alle aktører i området. Dersom enkelte aktører velger å ikke gjennomføre slike tiltak, kan de likevel dra nytte av at andre gjør det, noe som kan svekke insentivene til å oppnå høy samlet dekning.

Informasjonsasymmetri kan ytterligere forsterke slike kollektive handlingsproblemer. Dersom aktører har ulik tilgang til informasjon om smittesituasjon, risikovurderinger eller effekten av ulike tiltak, kan dette føre til ulike risikobeslutninger og redusert koordinering mellom aktører. Manglende deling av informasjon kan dermed bidra til at tiltak settes inn for sent eller i for liten skala til å ha ønsket effekt på områdenivå.

Samlet kan dette føre til situasjoner der beslutninger som er rasjonelle for den enkelte aktør ikke nødvendigvis gir det beste resultatet for området eller regionen som helhet. I tillegg kan tiltak som pålegges enkeltaktører for å redusere risiko for andre oppleves som uforholdsmessig belastende dersom kostnadene ikke oppfattes som rettferdig fordelt. Slike situasjoner kan bidra til økt konfliktnivå mellom aktører og mellom næring og forvaltning, blant annet gjennom flere klagesaker og rettslige prosesser knyttet til forvaltningstiltak.

Forskning på forvaltning av fellesressurser, blant annet arbeidet til Elinor Ostrom²³, viser at slike kollektive handlingsproblemer kan håndteres gjennom institusjonelle løsninger som legger til rette for samarbeid, koordinering, felles regler og delt ansvar mellom aktører. Ostrom viser at slike systemer fungerer best når flere nivåer av aktører – næring, forvaltning og andre institusjoner – inngår i et samspill om å håndtere felles utfordringer. Selvregulering kan være en viktig del av dette, men erfaringer fra akvakulturnæringen viser at frivillig samarbeid alene ikke er tilstrekkelig for å håndtere utfordringer knyttet til fellesressurser²⁴, som for eksempel sykdom, lakselus, beredskap og areal²⁵.

På denne bakgrunn vurderes det som hensiktsmessig å tydeliggjøre samarbeid og koordinering som en del av styringsrammeverket. Et slikt rammeverk kan bidra til bedre håndtering av felles biologisk risiko, styrke koordineringen mellom aktører og legge til rette for mer effektiv og legitim gjennomføring av tiltak for bedre fiskehelse, velferd og bærekraftig produksjon.

Gjeldende regelverk viser allerede en bevegelse i denne retningen, men mangler en tydelig prinsipiell forankring. Som vi har vist ovenfor, har gjeldende regelverk allerede flere bestemmelser som er utslag av et mål om samarbeid mellom aktører, men uten at

²³ Ostrom, E. (1990). *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*. Cambridge University Press

²⁴ Osmundsen, T. C., Karlsen, K. M., Robertsen, R., & Hersoug, B. (2021). Shared waters—shared problems: The role of self-governance in managing common pool resources. *Aquaculture Economics & Management*, 25(3), 275–297. <https://doi.org/10.1080/13657305.2020.1857468>

²⁵ Hersoug, B., Mikkelsen, E., & Osmundsen, T. C. (2021). What's the clue; better planning, new technology or just more money? - The area challenge in Norwegian salmon farming. *Ocean & Coastal Management*, 199, 105415. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2020.105415>

målet om samarbeid er tydelig og eksplisitt fastslått som et prinsipp. Ved å ta krav til samarbeid eksplisitt inn som en del av prinsippene i forskriften kan en:

- synliggjøre at risikostyring er noe både offentlige og private har et samlet ansvar for
- styrke sammenhengen i regelverket
- tydeliggjøre behovet for samarbeid om forebyggende tiltak
- legge til rette for mer effektiv håndtering av smitte på områdenivå

5. Forslag til endring

For å synliggjøre og styrke et prinsipp som allerede ligger implisitt i regelverket, foreslår vi en presisering i § 2-2 første ledd:

Ny setning (tillegg):

«Ut over dette nivået skal risikoen reduseres ytterligere så langt det er mulig, **gjennom kunnskapsdeling og samarbeid mellom aktører som gjensidig kan påvirke risikobildet.**»

6. Avslutning

Vi mener at forskriften er et viktig steg i retning av et mer moderne og funksjonsbasert regelverk. Samtidig vil en tydeligere forankring av krav til samarbeid mellom virksomheter styrke oppfølgingen av både formålet i akvakulturloven og miljønormen, og bidra til en mer effektiv og bærekraftig utvikling av havbruksnæringen.

Med vennlig hilsen,

Ingunn Elise Myklebust, professor, Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Siv Elén Vedvik, postdoktor, Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen

Cecilie Walde, forsker, Veterinærinstituttet

Tonje Cecilie Osmundsen, forskningssjef, NTNU Samfunnsforskning AS

Marit Schei Olsen, seniorforsker, NTNU Samfunnsforskning AS